

ГАЗЕТА ВЫХОДЗІЦЬ РАЗ У ТЫДЗЕНЬ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
„LA PATRIE”DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND”THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
“THE FATHERLAND”

35 (471)

Нядзеля, 20 верасня 1959 г.

ГОД ВЫДАНЬЯ 13

„Лунік“ - новы козыр савецкае прааганды

У нядзелю 13 верасня а гадзіне 10-ай вечарам новая савецкая касмічна ракета «Лунік» (ад расейскага слова «луна» — месяц) упіарышыню дасягла павехні месяца. Эта была трэцяя, у дадзеным выпадку пасльпаховая, спроба запушчаныя ракеты на месяц. Першую спробу зрабілі Саветы 2 студзеня, а другую Амерыку 3 сакавіка сёлета, але абедзьве спробы не ўдаліся. Выпушчаныя ракеты аблінусі месіц і ўпіарышы ў арбіту сонца, стаўшыся ягонымі сателітамі.

Ніяма сумлеву, што запушчаная ракета на месяц зьяўляеца бяспрочным троумфам савецкай ракетнай тэхнікі. Гэта ляйльна прызнаюць усе вучоныя і спецыялісты ў справе ракетаў на Захадзе і шчыра віншуюць савецкіх вучоных зь іхным выдатным дасягненнем.

Але эта зусім не абазначае, што савецкая навука ѹ тэхніка аперадзіла на ваку ѹ тэхніку амэрыканскую, як а гэтым крываць савецкую прааганду. Амэрыканскі відо-прызыдент Ніксон зусім правільна заявіў прадстаўніком прэзыдэнта: «Амэрыканцы выпірджаюць Савецкі Саюз у навуковай галіне».

І запраўды, у касціцы Захаду траба падчыркнуць той факт, што калі вучоныя заходніх краін прапоцуюць над важнымі вынаходніцтвамі, яны ставяць перад сабой вылучна навуковы ѹ утлітарныя мэты, а ў ніякім выпадку праагандавы ѹ палітычныя. У сувязі з гэтым яны не засярджваюць сваёй увагі на тых вынаходніцтвах, якія могуць даць вялікія вынікі. Але сяньня вакол зямлі кружыць восем амэрыканскіх сателітаў, а савецкі толькі адзін. Пры чым навуковыя дасягненіі амэрыканскіх спадарожнікаў зямлі, дзякуючы прэзыдэнтскім ці ўстановам у іх даследавальных прыладаў, шмат большія, чымся савецкіх.

Прыкладам, у галіне рагчапленія атаму ѹ выпрадукавання атамнай бомбы Амэрыканцы на два гады апяраздзілі Саветаў. Пры гэтым апошнім удаўся сканструяваша собскую атамную ѹ вадародную бомбу галоўна дзякуючы тому, што пры помочы сваіх шпіёнай выкрапілі ѹ Амерыканцаў скакр атамнае бомбы. А нельга сказаць, што скакр рагчапленія атаму ѹ выкарыстаныне атамнай энергіі на толькі для ваеных, але і для мірных мэтаў зьяўляеца меншым дасягненнем, чымся першы выстрал на месяц. Хутчэй наадварот, бо магчымасць касмічных палётаваў тэарэтычна была развязаная ѹ пазытыўным сэньнам даўно аставалася толькі практична ажыццяўвіць гэты амбітны задум, тады калі вынаходніцтва атамнае энергіі было шмат цікайшай спрайвай, якай вымагала на толькі практичнага, але і тэарэтычнага разъяснанія.

Усе заходнія вучоныя згаджаюцца з тым, што запушчаная ракета на месяц, хоць зьяўляеца бліскучым троумфам тэхнікі, вялікага навуковага значэння ў ціперашніх сваёй стадыі на мае. Усе даследавальныя інструменты маглі дзець усюго толькі падчас лёту ракеты,

бо з мамантам ейнага дасягнення месяца яны разъбліся разам із самой ракетай. Заходнія вучоныя цвердзяць, што куды большая была-б карысць для науки, калі-б ракета ўпіарышла ў арбіту месяца і стала ягонымі сателітам. Тады даследавальныя апараты малі-б дзець доўгі час і перасылаць свае сыгналы на зямлю. Такая ракета мае быць у хуткім часе выпушчаная Амэрыканцамі.

Падобна як перад двумя гадамі «спутнік», гэтак цяпер «лунік» намагаюцца Саветы ўсімі сіламі выкарыстаць у якасці праагандавага козырька як у сябе дома, гэтак і ў цэлым свеце. З момантам радыёвага паведамлення, што ракета трапіла на месяц, у цэлым Савецкі Саюз былі зарганізаваныя крэльві маніфестацыі, а маскоўская «Правда» першы выстрал на месяц назвала на толькі дасягненнем савецкіх вучоных, што нікім не аспрочваеца на месяц на прыпадкова наступна (Заканчэнне на 2-ой бачыне)

Цынізм савецкае моўнае палітыкі

У 11-ым нумары воргану ЦК КПСС «Коммунист» за багчы год пад загалоўкам «Отпор клеветникам» была зъмешчана заўгяд, да аўтыкулу Н. Сагіндыкава і А. Шманава «Правда сильнее лжи», які быў апублікаваны ў гэтым 11-ым нумары часапісу «Партый» із 6-ым нумары часапісу «Партый» із 1933 годзе, у сарадніцтві рэспубліках — з увядзеннем кірмічнай абэзды. Гэты пераход тут «да расейскай графікі» разглядана заўбага ўваражасцю, як «жыцьцёвую неабходнасць для далейшага разъвіцця мовы, культуры і навукі» сарадніцтвіх народаў. Пасля другога сусветнага вайны гэтая палітыка майней русыфікацыі ўсё больш узманілася, прывёўшы ў БССР да пераводу ўсіх вышэйшых навучальных установаў і балышні сарадніх школаў на расейскую мову навучанья.

Падобны «поспех» савецкай майней палітыкі наглядаўся таксама ѹ у других савецкіх нацыянальных рэспубліках. Адначасна зъмешчваліся выданыя газеты на роднай мове, тыражы выданыя нацыянальнай мастацкай літаратуры, расейская мова становілася афіцыйнай мовай усіх грамадзка-культурных установаў, урадавай мовай, высьцяняючы стуль роднага мовы. На гэтай-же мове начальнік апубліковаў свае працы ўсё вышэйшыя навуковыя ўстановы, уключна з акадэміямі навук нацыянальных рэспублік. Аднак гэтага яшчэ было замалі.

У 1956 годзе склікаеца ўсесаюзная навуковая нарада, што займаеца пытаньнем лепшай методыкі выкладання расейскай мовы ў школах Савецкага Саюзу да пытаньлем лепшага аўтадаўдання расейскай мовай — гэтым сяродкам зносишь ўсімі народаамі Савецкага Саюзу.

Народзе прыймаеца закон, што родныя мовы на ававязкова павінны быць нацыянальным складнікам, азнакай нацыянальнай апрычонасці. Народам СССР даецца «вольны» выбар між расейскай і роднай мовамі. Па ўсіх рэспубліках працавацца народныя плебісціты, у якую школу ѹ з якой мовай научанья паслаць вучыцца дзяцей. Выбярэш школу з расейской мовай навучанья — яна ніякіх цяжкасцяў у жыцьці. Выбярэш з роднай мовай навучаньня — калі ласка ѹ дадатак добра авалодай і расейскай мовай. Іншыя цяжкасці, якія трэба мець на ўваже пры гэтым выбары: прынамсі ў БССР — яна выкладчык, якія здолелі-б выкладаць предметы на роднай мове, бо выбарам не падлягаюць вышэйшыя навучальныя ўстановы. Там застаецца расейская мова на навучаньня. А што азначае дэвіз ЦК КПСС — «мова ленінізму», расейская мова

ВОРГАН БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНА ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКІ

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „BAČKAUŠCÝNA“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Wladimir BORTNIK

Postadresse: Die Weissruthenische Zeitung „Bačkaušcyna“ („Das Vaterland“),

(13 b) München 19, Schliessfach 69.

Druck: „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verl., G.m.b.H., München 19, Bothmerstr. 14
Чаңа: Нямеччына: на год: — 14,— м.; 6 м-ці — 7,50 м.; 3 м-цы — 4,25 м.;
ЗША і Канада: на год: — 8,— д.; 6 м-ці — 4,50 д.; 3 м-цы — 2,50 д.; 1 нумар — 0,20 м. Ангельшчына й Аўстралія: 39 шыл.; 21 шыл.; 12 шыл.; 1 шыл.
Бельгія: 210 фр.; 120 фр.; 75 фр.; 5 фр. Францыя: 800 фр.; 450 фр.; 250 фр.; 20 фр. Аргентына: 80 пэз.; 45 пэз.; 25 пэз. Перасылка лётніцкай поштай каптаве падвойна. Падвойныя нумары газеты разам з «Каласкамі» уважаюцца за падвойныя.

Банковое коно: Zeitung „Bačkaušcyna“,
Konto Nr. 357-125, Bay. Hypotheken- u. Wechselbank, München.

Паняволеныя народы апэлююць

У сувязі з падарожжам Хрушчова ѹ Задзіночаныя Штаты Амэрыкі, урад Беларускай Народнай Рэспублікі на выгнаныі выслалу на рукі Прэзыдэнта ЗША Айзэнгаўера тэлеграму наступнага змвесту:

ТЭЛЕГРАМА

Яго Эксацеленцыі Двайту Д. Айзэнгаўеру
Прэзыдэнту ЗША, Вашынгтон.

З нагоды вашае сустречы із спадаром Хрушчовам, урад Беларускай Народнай Рэспублікі на выгнаныі просіць вас узяць на ўвагу, што беларускі народ бесперапынна змагаеца за аднаўленне свае незалежнае дзяржавы, ды што спадар Хрушчоў разглядаеца беларускім народам, як прадстаўнік чужое акупацыйнае ўлады.

(—) Мікола Абрамчык
Прэзыдэнт Рады
Беларуское Народнае Рэспублікі

Перад сустречай Айзэнгаўера з Хрушчовам і выступам Хрушчова на Асамблі Арганізацыі Задзіночаных Нацый, Ліга Вызваленія Народаў СССР паслала Прэзыдэнту Задзіночаных Штатаў Амэрыкі Двайту Д. Айзэнгаўру тэлеграму і Генэральному сакратару Арганізацыі Задзіночаных Нацый Даг Гамаршэльду адпаведны мэмарыял, тексты якіх зъмешчаем ніжэй.

Копіі мэмарыялу былі перасланыя таксама ўсім дэлегацыям у Задзіночаных Нацый, за выняткам «дэлегацыяў» падкамуністычных краін.

ТЭЛЕГРАМА

Яго Эксацеленцыі Двайту Д. Айзэнгаўеру,
Прэзыдэнту ЗША, Вашынгтон.

З нагоды Вашай сустречы із сп. Хрушчовам, Ліга Вызваленія Народаў СССР дазваліе сабе прасіць вас узяць на ўвагу, што наши народы бесперапынна змагаюцца за аднаўленне сваіх демакратычных незалежных дзяржаваў, захопленых збройнай сілай Масквы, і таму сп. Хрушчоў яи мае ніякага права гаворыць ад імя гэтых народоў.

Старшыня Ligi Вызваленія Народаў СССР

(—) Мікола Абрамчык

Яго Эксацеленцыі Даг Гамаршэльду, пакліканае паводзісі харцій і канстытуцыі ахоўваць свабоду ѹ годнасць чалавека, свабоду, бясьпеку і незалежнасць народаў на ўсіх кантynэнтах, — зъяўляеца блізкінервам і маніфэстаций, якія яи мае прэцэдэнсу ѹ гісторыі гэтасці.

Камуністычны узурпатор з Масквы наважыцца гаворыць ад імя панимовных савецкім камунізмам народаў.

У той час, калі гэтыя народы сілай і тэрорам асуджаны на маўчанье, Liga Вызваленія Народаў СССР, народы, што складаюцца з сарадніцтва савецкай імпрызы і фармальна прадстаўленых у ёй саюзных і аўтапомных рэспублік, зъяўляюцца з наступным напамінам і заклікам да Арганізацыі Задзіночаных Нацый і да ўсяго вольнага людства:

Крамліўскі сатрап можа ѹ павінен стаць перад арэлагам А. З. Н., але толькі ѹ якасці падсуднага, які адказы, у дачыненіі да каляніяльных народоў савецкай імпрызы, за іншыя злочынствы аж да народазабойства (генацыду).

З другога боку, калі прыгадана, больш чымся сумна, маніфэстациі прадыктаваная грамадзкай думкай сьевету, ахопленага натуралістичнай прааганды мірі — ды Liga Вызваленія Народаў СССР перасырае гэту грамадzkую думку і Арганізацыю Задзіночаных Нацый перад шкоднай ілюзій, на аўтар якое лішні раз будзе бясьплюдна прынесеная вялізарная маральна-ахвяра. Вольны сьевет атрымае лішні раз балючую лекцию, якай прынясе глыбокая расчараўваньне народам па тым баку залезнай заслоны. Замік падтрымкі запаленоних народоў у іхніх справядлівых імкненіях да свабоды ѹ незалежнасці, гэтым актам сама вера ѹ свабоду ѹ дэмакратыю будзе пахіснутая.

(—) Мікола Абрамчык
Старшыня Ligi Вызваленія Народаў СССР

П. Залужны 9. верасня 1959.

Да падзеяў на Далёкім Усходзе

На Пойдні й Паудзённым-Усходзе разьвіваецца хуткім тэмпамі камуністычнае экспансія.

Аналізуочы накіраванасць гэтага но-вае агресіі, на будзене закранаць падзеяў у Тыбэце. Як-бы на былі нялюдскім дзеяннем камуністычнага Кітая су-праца тыбецкага народу, яны разываваюцца ў крху іншым астракце, чымся падзеяў у Ляосе й Індыі.

Падзеяў у Тыбэце могуць быць ахарактарызаваныя, як жорсткае здаўленне імкненняў да свабоды народу, які жыве на тэрыторыі здаўна кантраляванай Пекінам, у той час як апошняя экспансія ў Ляосе й на мяжы Індыі й Кітая звязаеца ўжо адкрытай агресіі, на-кіраванай у некамуністычных краінах Азіі.

Характэрна тое, што 16-га ліпеня сёлета войска Патэт-Ляо (Ляоскі камуністычны збройны рух) пры садэзіні рэгулярных войскай камуністычнага Ветнаму пры артылерыйскай падтрым-цы перайшлі граніцу Ляоса.

Урад Ляосу называе гэтыя веенныя дзеянні не як нутраныя падзеі, не як грамадзянскую вайну, як гэта цвер-дзяць паведамлены з Пекінам, Ганонам і Масквы, але як агресію звонку, кіраваную звонку камуністымі Паўночнага Ветнаму.

Доказам гэтага ё пойднім запяречань-нем далейшых савецкіх паведамленняў аб характары падзеяў у Ляосе, звяза-еца артыкул Во Нгуэн Зіапа, заступніка прэм'ер-міністра камуністычнага Ветнаму, зъмешчаны ў газэце «Правда» (20. 7. 1959).

У гэтым артыкуле, як асноўная мэта ўраду Го Шы Міна, абвяшчаецца «за-вяршэнне нацыянальна-дзмакратычнай рэвалюцыі ў вісім Ветнаме, гэта зна-чыль афектыгнае далучыне вольнага Падзённага Ветнама да Паўночнага — камуністычнага.

Другая асноўная палітычная тэза — гэта пракламація непарыўнасці лёсу ветнамскага народу з народамі Ляоса і Камбоджы ды неабходнасці змагання «за поўнае нацыянальнае вызваленіе» на ўсіх тэрыторыі чатырох названых дзяржаў.

Адначасова з гэтым, з мэтай алібі для заплянаваных дзеянніяў на тэрыторыі Ляосу, у артыкуле прыводзіцца рэзкі напад на палітыку ўраду Ляоса й цверджаны, што Ляос збройца з да-памогай ЗША з мэтай падрыхтоўкі но-вае вайны ў Інда-Кітая.

Цікава, што ў савецкай прэсе, пачынаючы з 7-га жніўня звязаўся цэлы рад паведамленняў аб падзеях у Ляосе; 18 жніўня была навет апублікованая заява Міністэрства замежных спраў СССР. Агульная тэндэнцыя ўсіх гэтых паведамленняў і заявы — гэта спраба перанесыць віну за падзеі ў Ляосе на ля-оскі ўрад і на палітыку ЗША. Апошняя тэндэнцыя фармулоўшася вельмі стры-мана, а самыя паведамленія зъмешчана-

юцца звычайна на апошніх бачынах

«Правды».

Другі пункт камуністычнай агресіі ў асаблівіце прэса сатэлітаў захалыналася 26 жніўня кітайскія войскі ўступілі на тэрыторыю Індыі й захалі горад Лонг'ю.

У стылі сталай камуністычнай тактыкі, у радзе нотаў кітайскі ўрад аба-вачае Індыю ў правакаваны паграничных інцыдэнтаў. У ноце з 4-га верасьня Чжоу Энь-Ляй, у выклічна абраўлівым тоне, звязаўле, што 2000-кіляметровыя граніцы між Кітаем і Індыяй не звязаюцца ўстаноўленай і што Кітай прэтэндуе на 90 000 квадратных кіляметраў сучаснай індыйскай тэрыторыі. Да-лей у ноце абвяшчаецца, што Кітай ніколі не прызначаў лініі Мак-Магона, якія былі «прадуктам брытанскай палітыкі агресіі». Лінія Мак-Магона была зафіксавана на канфэрэнцыі ў Сімле ў 1913-14 гадох. Такім чынам, Пекін по-насьці нечакана паднімае пытанье 45-гадовай даўнасці. Прэм'ер-міністар Эн-ту цвердзіць, што ў ягоных папярэдніх перамоўах з Чжоу Энь-Ляем апошні не-адназова пацвярджаў пойнае прызнанне лініі Мак-Магона урадам КНР.

Апрача гэтай экспансіі трэба адце-ти таксама вялікія беспарадкі ў самой Індыі, у прыватнасці ў прынцыпі Бен-Гілі, дзе дзесяціццатыння натоўпы на-падаюцца на паліцыйных адзізелі і ўра-дзяўляюцца будынкі. Супраць гэтых хваля-ванінай ураду Індыі дзядзіцца ўжы-ваць рэгулярнае войска. Беспарадкі гэ-такі матывуюцца быццам-бы «рухам су-праца» голаду ю павышэння цэнзуры, ды арганізуюцца індускімі камуністымі.

Аналізуочы ўсе гэтыя падзеі можна зусім беспамылкова паказаць на іх ре-жысюре, які беспасярдна ці закуціна інсіпіруе іх. Гэтым рэжысёрам звяза-еца ЦК камуністычнай партыі Кітая.

Да гэтага трэба дадаць, што камуністычнай інвазіі ў Ляосе яшчэ мае сэнс у пляне камуністычнай азіяцкай палі-тыкі. Напад на Лонг'ю, патрабаваны індыйскай тэрыторыі, прапагаване з Пекінам і Лягасы будуче стварэнне пад кіраўніцтвам Кітая Гімалайскай Федэрациі, у якую павінны ўваіць са-мастойныя княствы Бутхан і Сіккім, Ладах (частка ўсходняга Кашміру) і пад-зона-ў-ўсходнія правінцыі Індыі, наў-рад ці звязаюцца, навет з гледзішча азіяцкай камуністычнай палітыкі, апа-раўданымі ды больш выглажаюць на-тичную выкладзіны з асаблівых палітыч-ных мэтай презідэнта.

Што-ж звязаюцца прычынай акты-візациі камуністычнай экспансіі?

Можна з упэўненасці дапусціць, што прычына кірьеца толькі ў імкне-ннам пераходзіць быццам-бы намечаму збліжэнню палітыкі ЗША й СССР, што зусім не ўваходзіць у пекін-скую канцепцыю міжнароднай камуні-стичнай палітыкі.

Эта лёгка пацвярджаецца тым, што пасыль апублікованыя вымены візыта-

мі між Айзэнгаўрам і Хрушчовам (3 і 4 жніўня), і пасыль таго, як сусветная захалыналася

не міжнароднага напружанія, кітай-скі газэты далі толькі кароткае паве-дамленне аб гэтай падзеі. Навет VII пленум ЦК КПК, што звязаўся з вель-мі важных прычынай у канцы жніўня,

у аглядзе міжнароднага палажэння даў-гэтым будучым сустречам дадаткою, але вельмі скрупуючы сцвідзенай ацену:

Пленум — «вітае паведамленне аб будучых узаемных візітах між гало-вудамі ўрадаў Савецкага Саюзу й ЗША. Пленум лічыць, што гэта прынісце ка-рысьць справе далейшага паслабленія міжнароднага напружанія й за-хавання міру ўсім съвеце» («Правда», 27. 8. 1959).

Характэрна, што ў гэтай фармулёвцы візіцца на сустроччу галоўні ўрадаў, а тоўкі «паведамленне» аб гэтай сустроччы.

Так як развязаные пытаньня аб вы-мене візітамі абміркоўвалася, відаць, значна раней за супольнае апублікованые Вашынгтонам і Москвой, дык тра-ба меркаваць, што Пекін адпаведнымі шляхамі быў у курсе гэтых перамоў і адразу-ж начаў дзеяніцца ў кірунку іх звязу.

Тое, што для Хрушчова камуністычнай агресіі ў Ляосе не здавалася свае-совай і патрэбнай, даводзіц і то, што прыбылы, паводле афіцыйнае маско-сказе вэрсіі «на адпачынак» у СССР пра-вадылі камуністычнага Ветнаму Го Шы. Мін быў прынісце ў Крамлі вельмі съ-поздзіна аб чым съвятачнікі каму-роценькіх паведамленіяў у савецкай прэсе аб ягоных прафыльных, зусім не-адпаведных ягонаму сану ў ранізе ў міжнароднай камуністычнай герархі.

Яшчэ больш паказальны звязаюцца «Звяза» ТАСС з прычынай кітайска-інд-ускіх дачыненій (9. 9. 1959).

У гэтай заяве Москва патрабуе спы-ненія спораў між гэтымі дзяржавамі, матывуючы гэта перш за ўсё тым, што павостылай аbstавініцы завітра ступіць на нашу зямлю. Ня трэба, аднак, падда-вацца хваляшвыму ўблужнню, што гэта новая дэманстрацыя здольнасці ягона-ко краіны ў галіне ракетаў у чым-небудзь аслабіць становічыцца цвёрда-прыдзэржвацца нашых прынцыпаў».

Такую-ж думку выказаў і Нью-Ёрк Таймс, калі пісаў: «Хрушчоў сур'ёзна надзеіцца, што гэты чын паможа ў яго-най місіі, з якой ён заўтра ступіць на нашу зямлю. Ня трэба, аднак, падда-вацца хваляшвыму ўблужнню, што гэта новая дэманстрацыя здольнасці ягона-ко краіны ў галіне ракетаў у чым-небудзь аслабіць становічыцца цвёрда-прыдзэржвацца нашых прынцыпаў».

Больш адкрылага пацвярдзання паведамленіяў тэзы аб супраціве Пекіну наладжванню лепших дачыненій між Вашынгтонам і Крамлём явіцца, бадай што, немаг-чыма.

У савецкай заяве ёсць і яшчэ адзін вельмі важны нюанс: нягледзічы на запыненны анетарыўніцца братній дружбы з кітайскім народам, у ёй ня-дзвізначна падчырквает, што СССР зацікаўлены ў аднолькава моцным і ўстойлівым палажэнні індыйскім Кітаем, гэта значыць, што Кремль імкненца да палітыкі раўнавагі ў Азіі, а таму не жадае пераважачага палажэння «брат-нія» камуністычнага Кітая.

Зразумела, нельга не падчыркнуть і

(Заканчэнне на 4-ай бач.)

„Лунік“ — новы козыр...

(Заканчэнне з 1-ай бачыны)

пярэдадні прыбыцця Хрушчова ў Ва-шингтон, гэтак як выпушчэнне пер-шага «спутніка» мела месца перад самай шматы на іншых асновах і «на шырэй-гадавінай каstryчніцкай рэвалюцыі, а шым даследвальнім фронце». У той час, калі Саветы выпусыцілі тры вельмі тады падзейкі падэздкай Мікайлаў І Амэ-рыку. Было спэціяльна заплянавана, каб Хрушчоў паяўліўся на амэрыканскай зямлі з вялізнымі прыцылістымі даслед-вальнімі інструментамі, з якіх яшчэ зоры, каб гэтym падніміць аўтарытэт Савецкага Саюзу й навет запалаць Амэрыканцаў, што калі савецкі ракеты ат-могуць патрапіць на месяц, дык та-кама могуць яны дасынчыць і кожны выбраны пункт у Амэрыцы. І хаця ў першай свае прамове на эрадроме пад Вашынгтонам Хрушчоў галоўным чынам гаварыў аб трывалымі міры ў сусі-наваныні з Амэрыкай, не забыўся ён таксама пахвастацца сваім «лунікам» і першым падарожжам савецкага атамана лядаломнага карабля.

Але гэтая ўдача ў галіне савецкай ракетнай тэхнікі не зрабіла на Амэрыкан-цаў таго псыхалагічнага ўздзеяніння, якога Саветы спадзяваліся. Прыкладам, газэта «Вашынгтон Пост» пісала: «Калі Хрушчоў надзеіцца, што гэта перамога над сіламі прыроды, якія мела прайдаць блесумлёнага блеску ягонон адвезднікам, то Амэрыкы ўзялілі ў галіне савецкай ракетнай тэхнікі».

Такую-ж думку выказаў і Нью-Ёрк Таймс, калі пісаў: «Хрушчоў сур'ёзна надзеіцца, што гэты чын паможа ў яго-най місіі, з якой ён заўтра ступіць на нашу зямлю. Ня трэба, аднак, падда-вацца хваляшвыму ўблужнню, што гэта новая дэманстрацыя здольнасці ягоно-ко краіны ў галіне ракетаў у чым-небудзь аслабіць становічыцца цвёрда-прыдзэржвацца нашых прынцыпаў».

1. З гэтай ўрадкай і далёка ня было ўзятае ракетнай тэхнікі памяшаны на месяц звязаючы атамонік амэрыканскай публічнай апініі, паўтараем іх тут за нямецкай газэтай:

1. Запушчэнне першага ракеты на ме-сяц звязаючы атамонік амэрыканскай ракетнай тэхнікі, якія не дае падставу гаварыць аб перавазе савецкай науки ў савецкай тэхнікі. Ня трэба, калі падда-вацца хваляшвыму ўблужнню, што гэта новая дэманстрацыя здольнасці ягоно-ко краіны ў галіне касмічных ракетаў, не гаворачы ўжо аб усіх іншых галінах. Праўда, да апошнія часы ў галіне касмічных ракетаў Савецкі Саюз на кароткі час апераджай ўрадкай Амэрыкы, затое пазней амэрыканскія дасынчыні бываюць больш удалымі й прыносілі большыя здабыткі для науки.

2. Не паддягае сумлеву, што апошніе савецкіе дасынчыніне будзе мець карыс-тныя для савецкай палітыкі ўлікі ў на-жыкарой Савецкага Саюзу, якія могуць слухаць толькі голас савецкай пропаганды й звязаючы атамонік амэрыканскіх вучоных, прызы-масць пачынчыць аб'ектыўную галасы з вольнага съвета.

3. Затое на Захадзе, а перадусім у Амэрыцы Хрушчоў не дапліў сваі мэты: ягоны козыр, з якім ён ляцеў у Амэрыку й якім спадзяваліся выйграць пе-рамоту ў халоднай вайне, аказаўся бітъм.

Язэп Каранеўскі

Яшчэ аб канфэрэнцыі Інстытуту Вывучэння СССР

Ад Рэдакцыі. У № 33 (469) «Бацькаўшчыны» мы зъясцілі картку спраўдзачу з 11-ай наўковай канфэрэнцыі й гадавой асамбліею мюнхенскага Інстытуту Вывучэння СССР. У гэтым нумары зъясцішлем больш абшырную спраўдзачу аб гэтай канфэрэнцыі, даючы адначасна й разгляд прачытаных на ёй дакладаў.

*

24-25 ліпеня сёлета ў Мюнхене, у будынку Нямецкага музею, адбылася адзіннатацца наўковая канфэрэнцыя Інстытуту Вывучэння СССР, гэтым разам прысьвечаная савецкай замежнай палітыцы. На канфэрэнцыю прыйшло больш за 200 асобаў — сябrou Інстытуту, наўкоўці і гасці з розных краёў свету — Нямеччыны, Францыі, Італіі, Бельгіі, Галандыі, Туреччыны, Ізраэлю, Ангельшчыны, Канады, ЗША. Было таксама каля 20 краепрандзантў ды эрэптарэй нямецкага й эмігранцкага друку, супрацоўнікі рады «Свабода», «Вольная Эўропа» і мясцовага баварскага, предстаўнікі Амэрыканскага Камітэта Вызвалення ды іншых антыбалшавіцкіх арганізацый. Зі Беларусі, апрача сябrou Інстытуту, было таксама колькі гасцей з-па-на Нямеччыны — з Італіі, з Францыі.

Канфэрэнцыя адчынілася дакладам праф. А. Аўтарханава пра фактары, што прадзначаюць савецкай замежнай палітыкі. Даклад гэты даў на толькі добры ўступ да тэмы канфэрэнцыі, але і назначыў як асноўную лінію, развязвіця, гэтак і агульныя канчальныя высновы з яго. Найвызначальнейшым фактам савецкай замежнай палітыкі дакладчык зусім правільна выстаўляе фактар улады, настаяўлены на сусветнае панаванье ў перспектыве. Рэалізацыя гэтага фактарту — савецкі імперыялізм — імперыялізм новага тыпу, дынамічны, на чысты эканамічны, а барджэй ідэяктралычны, заціклёўкі на ў сырэвінах, на ў рынках збыту, на ў прыкладні капіталу, на тагі ў дымаговай працы, а ў людзіх дзеялістай настаняўленія над імі пэўнай палітычнага ідэялічнага разжыму, зарыентаваны на стварэнне новых пануючых клясаў для падтрымання свае-ж палітыкі сирод самых-ж каляніяльных народу, захоўваючы, ведама, за сваймі сатрапамі найвышэйшы нагляд.

Дакладчык адкідае як канцепцыю арганічнае пераемнасці між савецкім і царска-расейскім імперыялізмам, гэтак і супрацьлежную канцепцыю адмаўлення усялякае сувязі між імі, як канцепцыі, хоць і зразумелыя псыхалігічна, але заснаваны на эмациональна-суб'ектыўных успрыманьнях, апраўданых, магчымі, палітычна, ды не аўтактычна. Імперыялізм царскі меў лякальны ўзрасізкі засы інтаросаў, імперыялізм савецкі дзеіць у засыгу ўжо глябальным, міжкантынентальным. Але,

пачаўшыся на тэрыторыяльнай базе або ваеннага крывацьску рэжыму. У роўніці ж нацыянальна-каляніяльнага пытання камунізм падтрымвае адно тым, нацыянальны рух, што паслабляюць, падтвоўчаны сілы Захаду й тым, якім часам паддаюцца кантролю й кірауніцтву (простам у ці ўскоснаму) камуністых, з тым, каб іхнае нацыянальна-

вызвольнае змаганье, разгляданае як «буржуазна-домакратычнае рэвалюцыю», перавесці на «вышэйшую ступень рэвалюцыі» сацыялістычнае, значыцца — камуністычнае.

Аглядаючы развязвіцё савецкага імперыялізму гісторычна, дакладчык выясняе, што Ленін, змушаны павесьці саветы на шлях ізакапіталістычны — шлях НЭП-у, у пытанні здабыцца сусветнае панаванье праз сусветную рэвалюцию застасіцца ўтапістам, уважаючы, што гэты апошнія наўхильная, хоць і крыху задоўжаеца. Ня то ўжо Сталін: як Ленін на веры ў аўтаматычную рэвалюцию Маркс, так Сталін на веры ў арганізаваную рэвалюцию Леніна. І таму найперш стаўцы замежную палітыку на службу нутраной — індустрыялізацыі, калектывізацыі й стварэння валатоўскага тэрастычнага машын. Дакладчык зусім слушна, съследам за некаторымі беларускімі й украінскімі даследнікамі, называе Сталіна нацыянал-камуністым, падчыркаючы, што, як такі, ён перамог і мартвога Леніна і ягоных жывых паліччнікаў (Троцкага, Зіноўева, Каменевіча) ды пачаў будаўніцтва нацыянал-камунізму ў вадным краі, не без спачування вонкавага сусвету, які хацеў бачыць у перамозе Сталіна над Троцкім перамогу нацыянальнае, хоць сабе й у камуністычнай форме, расейскія ідэі над больш небясьпечным інтэрнацыональным кірунком ленінізму-трацізму. Больш таго, савецкі камунізм уважаўся за зусім дапушчальны, пакуль ён застасіцца ў гэтых «нацыянал-народных» межах. Але, як высыцьціліася пасыня, нацыянал-камунізм Сталіна слугаваў тэй-же мэце арганізацый камуністычнае рэвалюцыі ў іншых краёх, стварэннем там камуністычных рэжымів, адно абліпрачыцца на СССР, як на галоўную збройную базу, а на мясцовых камуністых толькі як на дапаможную сілу.

Пры альтэрнатыве — інтэрнацыональны камунізм ці нацыяналізм,кажа дакладчык, Ленін выбіраў першы, Ціта выбіраў другі, а Сталін і Мао камбінуе адзін і другі. Выбываючы аднак саветы, калі камуністычныя галавары мусіць асабліва націсці на нацыяналізм, як гэта было з боку Сталіна і прапрацы Гітлера ў II сусветнай вайне, ці з боку Ціта супраць Сталіна па вайне, ці з боку Гамулкі й Імрэ Над'я супраць былога «калектыўнага кірауніцтва». Прыклад Ціта й Гамулкі наўвізарызны паказае, што націск на нацыяналізм у міжсobным змаганьні камуністычных галавароў — гэта тактычны манзур малых галавароў, каб забяспечыцца ў сымпатыю падтэрпіцца ў падтэрпіцца на супраць галавароў вялікіх, гэта — адна з формаў самаабароны маладзяжаркай арганізація-камунізму супраць вялікай дзяржавай, каб забяспечыцца ў падтэрпіцца на першы плян у выпадках палітычнага змаганьня.

Напрыканцы дакладу быў дадзены вельмі ўдалы анализ камуністычнае науки тэктонікі. Камуністычнае тэктонікі наяду, якія дынамічнае, але не дзеля інтелектуальнае вышэйшыці камуні-

чынку польскай тэрыторыі. Польская справа сталася як ніколі актуальнай.

Напалеон выкарыстоўвае Палякаў

З лістапада 1806 Напалеон з Бэрліна звярнуўся цераз сваёго пасланініка Фушу да Касцюшкі, які быў у Швайцарыі, што французскі паход скіраваны супраць Рәсеi, і заклікаў Касцюшку прынесьці ўздзел у кампаніі ды памагчы Напалеону ў арганізацыі польскага войска. Касцюшкі зажадаў канкрэтных забавязаньняў Напалеона дзеля рэстаўрацыі Рэчы Паспалітай. Фушу прыняў гэта за абрауз, і з гэтым адыйшоў ад Касцюшкі, а Напалеон высказаўся: «На думою, каб Касцюшкі меў якое значанье; я мае ён зусім такога аўтарытэту ў краі, якія сабе выабражаете. Ды паводзіны яго даказваюць, што ён праста дурны».

Тут-жэ ў Бэрліне Напалеон прыняў польскую дэлегацыю з Пазнанія пад старшынствам Дзялянскага. Гэтай дэлегацыі Напалеон сказаў, што Францыя ная признала падзелу Польшчы, што ён гатовы абвесціць незалежнасць Польшчы ў Варшаве, калі Палякі неадкладна выставяць 30—40 тыс. войска ў гэтым дапамогуць яму ў вагульным ваенным змаганьні супраць супольных ворагаў.

Апрача гэтага Напалеон даручыў Дамброўскому й Выбіцкаму наанава арганізація польскія адзінства, пры дапамозе якіх забяспечыцца мелі харчаваньне французскай арміі ў землях Польшчы, вызваленых з-пад прускай акупациі.

У вадозве да Палякаў, выданай на пачатку лістапада 1806 г., Напалеон між іншымі казаў: «Хай Палякі выяўляюць моцнае жаданье стаціа незалежнім, хай забавляюцца тримаць карала, якім будзе дадзены, а тады паглядзіцца, што маю рабіцца». Палякі тады яшчэ не разумелі добра напалеонаўскай палітыкі: — драбіць краіны на дробныя часці і насаджваць сатэлітных стаўленікаў, але ягонае кругтніе падазрэніні ды аслабленыя агульнага энтузізму. У лістападзе 1806 г. французскі войскі ўступілі на польскія землі, а 28 таго-ж месяца быў выдадзены універсал аб «паспалітым рушэнні» ды тварэнні легіёнаў. Акцыяй гэтай кіраваў Дамброўскі й Выбіцкі.

Ізоўні польскія пытанні

Расчараўаныне ў стаўцы на Напалеона польскіх колаў ізноў падбадрёвала расейскіх калібарантаў. У снежні 1806 г. Адам Чартарыскі перадаў Аляксандру новы мэмарыял у спрэве адбудовы Польшчы ды супрацьстулены палітыкі Напа-

Два юбіляры

Мясцовы аддзел БАЗА і Царкоўная на выгнаньні, а. Прат. С. Войтэнка адзін з першых прыняў актыўны ўдзел у яе разбудове. У 1950 г. Прат. а. Сыціпан, пераехаўшы з сямёю ў ЗША, адразу расчараў заходы аб арганізацыі Прыходу БАПЦ імя Жыровіцкага Божае Маці ў суботу 22-га жніўня сёлета ладзілі прыніцьце, каб ушанавацца 40-я ўгодкі сівятарскіх працы Мітр. Прат. а. Сыціпана Войтэнкі й 50-я ўгодкі настаўніцкіх працы сп. Філіярэта Родзькі, кіраўніка беларускага школы ў Баранавіцкім раёне. Старшыня Аддзела БАЗА — С. Гутырьчик, Старшыня Царкоўнай Рады — П. Кажура, ад Аддзела ЗБМА — М. Каравеўскі, і іншыя. Таксама быў пра-

Айцец Сыціпан Войтэнка й сп. Філіярэта Родзька із сваімі жонкамі.

чытаныя прысланыя прыўтаніні ад беларускіх арганізацій з Нью-Ёрку.

Айцец Сыціпан Войтэнка быў рукапашаваны ў сівятарскі сан 1. 8. 1919 г. яп. Уладзімерам, кіруючым Горадзенскай Епархіяй. Першыя парахві, дзе прышлося служыць маладому а. Сыціпану, быў м. Дварэц, с. Жалязыніца й с. Ястрэбль — Баранавіцкага пав. Пазынь, а. Сыціпан быў пераведзены ў парахвію Марозавічы (Наваградзічына), адкуль з прычынай ваенных падзеяў вымушаны быў пакінуць сваіх вернікаў і эвакуацца на Захад.

Прадуючы ў вышыз успомненых пахвіях. Сыціпан заўсёды быў добрым.

У той час, калі аднаўлялася Беларуская Аўтакефальная Праваслаўная Царква

стагчнага кіраўніцтва, а барджэй наадварт, дзеялісты на панаваньні сусветнага панаваньні, хоць тымчасам яшчэ й мае большыя ўспомніць, што ён шмат працаўваў для нова заснаванага прыходу на ў Нью-Брансвікі. Ад самага пачатку, сп. Ф. Родзька прыняў на сябе абавязак кіраўніцтва царкоўным хорам, які выконвае яго на сяняні.

Разумеочы патрэбы падрастаючай беларускай моладзі ў ЗША, Ф. Родзька, першы чынны энэргічны заходы, каб хутчэй заранізацца беларускую школу, якія ўжылі ў 1952 г. Су-польна з іншымі настаўнікамі ён заўсёды заклікаў моладзь вучыцца сваіх пахвіах.

Канчаночы гэту зацемку, жадаю далаўчыцца да пажаданьня Управы Беларускага Інстытуту Навук і Мастацтваў з Нью-Ёрку, бо яны найбольш харектэрныя:

«...Цешымся, што гэтых пяцідзесятых угодкаў Вы дачакаліся ў добрым здароўі, поўні сілы і наяду, якія ўжылі ў 1952 г. Су-польна з іншымі настаўнікамі ён заўсёды заклікаў моладзь вучыцца сваіх пахвіах, якія дастаюцца перадацца ўсю то, што толькі магчымы ў сянянішніх эміграцыйных абставінках.

Зычым Вам яшчэ даўгія гады працягваць Вашу тэктакаштуюную працу дзеля захаванья для Бацькаўшчыны — Беларусі нашага маладога пакаленія!..» Сто год Вам, Дарагія Юбіляры!

А. Кароль

леона. У сваім мэмарыяле Чартарыскі радзіў, прапанаваў, каб Аляксандар абвесціць сябе каралём Польшчы ў межах 1772 г. ды збройна заняў этнографічную польскую землі, цяпер занятыя Напалеонам. Плян гэты спачатку, відавочна, падабаўся Аляксандру, бо ён запрашаў у Тайругі ў сваю галоўную гасподу нашых магнатаў, як Тамаша Ваўрэцкага, Станіслава Нямізовіча і інш., а ген. Князевічу прапанаваў арганізацыю войска.

З плянам гэту пачатку нічога не выйшла, бо Князевіч не згадзіўся на калібарацію з Расей, а прускі кароль супрацьстэйнічы контраплянам, высоўваным кн. Антонам Радзівілом, прускім калібараціям, ды баронам Штэйнам. Навет сам Напалеон да гэтага прыкладаў сваю руку. Пасыльня няждачных баёў пад Эйлау ў Прусах (8. II. 1807) Напалеон выслалі ген. Бэртрана ў Клайпеду ў галоўную гасподу Фрыдрыха-Вільгельма III з прапанаванім міру ды суплі «польскую карону». Заяўлі таксама харектэрна: «Палякі недастойныя, няздольныя, каб быць вольным народам».

І ўрэшце французскай перамоги пад Фрыдляндам (14 ліп. 1807) скончылася мірным дагаворам у Тыльжы.

Зь беларускага жыцьця

З жыцьця БЕЛАРУСКА-АМЭРЫКАНСКАГА ЗАДЗІНОЧАННЯ У НЮ ЕРКУ

Пасыль летняга перапынку набліжайшы Акругі БАЗА. Пачатак занятачай у школе ўстаноўлены на дзень 3-га кастрычніка. Каб забясьцельчыць школу дзеяла прадыскутавання пляну працы і пэдагагічнымі сіламі, пастаноўлены склізыбралася Управа Акругі БАЗА 22-га касты дзеяла аблеркавання і палаѓнівінна на сваё другое з чаргі паседжання.

Да ведама чытакоў пару інфармаций. Сучасная Управа БАЗА распачала сваю кадэнцыю 28-га чэрвеня, калі адбыўся Агульны Гадавы Сход Акругі, на якім яна была выбраная.

Уступаючай Управе ў складзе спадароў: Я. Пазнянка — старшыні, А. Мінкевіча — застуپніка старшыні, М. Тулейкі — культурна-асветнага рэфэрэнта, Д. Клінцівіча — скарбніка, Ю. Станкевіча — сакратара было вынесена на Агульным Гадавым Сходзе абсалютным падзядкам.

У новую Управу Акругі БАЗА ў Нью-Ёрку ўйшлі: сп-р Даніла Клінцівіч — старшыня, сп-р М. Тулейка, сп-ня Зіна Станкевіч, сп-р Юры Станкевіч, сп-р Александр Мінкевіч — сбрыя Управы.

На сваім першым паседжанні адрэз-пасылья Агульнага Гадавога Сходу новая Управа разъмярковала функцыі сбрыя Управы наступным парадкам: сп-р Юры Станкевіч — застуپніка старшыні і адна-часна сакратар (ангельская карэспандэнцыя), сп-р Міхася Тулейка — куль-турна-асветны рэфэрэнт, сп-ня Зіна Станкевіч — сакратар (на беларускай мове) і сп-р Александр Мінкевіч — скарбнік.

На сваім паседжанні, прысьвеченым апрацаўнівню пляну працы, першым пытаньнем было арганізацыі беларускай сыботнай школы на бягучы 1959/60 шкодлы год. Арганізацыі школы зой-дасыць пазытыўныя вынікі.

C.

ПАХОВИНЫ СВВ. П. НІКОДЫ ДУБЯГІ

У суботу 29. 8. 59 г. астанкі пакойнага Мікоды Дубягі былі перанесены з расей-скіх праваслаўных магілкіў на С-Рывэрскіх на нова набытыя беларускія пра-васлі, магілкі Парахві БАПЦ імя Жыровіцкага Божа Маці ў Ст Брансвікі. Свв. пам. Мікода Дубяга пам'ер дні 10. 2. 59 г. і быў пахаваны на расейскіх магілках дзеяла таго, што купія беларускіх ве-чнасці. Няхай-жа сьвежая зямелька магілкіў на была яшчэ канчаткова на новых беларускіх магілках будзе аформлена. На просьбу сім'і памерлага Царкоўную Раду прыходу імя Жыровіц-

П. Каражура

кае Божая Маці выдзеліла бясплатнае месца на магілках.

Настаўніца мясоўага прыходу Мітр. Прат. а. С. Войткіна адслужыў урачыстую Паніхіду, у часе якой счываў Нью-Брансвікі хор. Паўторна ў вялікай колькасці сакралісці сябры і знаешчыя, каб ушанаваць паміять альбішоўшага ў вечнасць. Няхай-жа сьвежая зямелька магілкіў на была яшчэ канчаткова на новых беларускіх магілках будзе аформлена. На чале з СССР.

Трэці даклад навуковага супрацоўніка Інстытуту М. Галай насыветніку уп-лыў ваеных фактараў на замежную палітыку ССР, што стварае вельмі пажаданы для гэтага палітыкі прыему недапушчэнья падмены камуністычнае інсанасці савецкае ўлады палітычнае голым прагматызмам ваеннае стратэгіі. Між іншага, закрануўшы пытаныне да-чынненія між камунізмам і расейскім нацыяналізмам, пастаўлена ўжо ў першым дакладзе, дакладчык даў вельмі яскравае вобразнае парадыннае эгата-дачыненіе з дачыненіем між коньнікам і канём: коньнік імкненца кіраваць сваёю кані, але не заўсёды ён на ўро-най меры яму гэта ўдаеца — бывае ў коні насе коньнікі.

Чацверты даклад праф. А. Глavinскага абрываўся ролю эканамічнага фактара ў замежнай палітыцы ССР, падчы-ркнуўшы поўную падпрарадкованасць гэтага фактара асноўнаму дзейніку палітычнаму.

Пяты даклад д-ра Р. Рэдліха высьвята-лі пытаныне ўзаемадачыненію кам-партияў Кітаю й Савецкага Саюзу ў ас-пакце савецкае замежнае палітыкі, установіўши, як асноўнае ў надзвычай важнае, што ніводная з гэтых кампартыяў больш ужо не незалежная, апынуўшыся ў стане ўзаемазалежнасці.

Апошні даклад сп-ні Г. Карор д'Анкос закрануў праблемы савецкае палітыкі ў краёх Азіі й Афрыкі, галоўная з якіх — праблема дачыненія між камунізмам і нацыяналізмам. Камунізм імкненца весьці сваю экспансію на Блізкім Усходзе, абліпаючы на нацыяналізм і анатымпераляізм. Нацыяналізм, калі ён імкненца ісці сваім шляхом, мае пэ-рвыйнікі перавагі перад камунізмам, але яго-

Карысны часапіс *

Вялікай нястачай у нашым друку ўжо ісці яго загана было, што на яго было нас ніводнага папулярнага часапісу анігазеты. На гэта не аднойнай зварачала ўгавагу «Бацькаўшчына». «Бацькаўшчына» — ж пісала, што папулярны беларускі часапіс меў бы выхадзіць у тым краю, дзе ёсць масы Беларусаў, на належных да такіх земанін інтэлігэнцыі, ды паказвала на Задзіночаныя Гаспадарстваў. Запраўды масы такіх Беларусаў эмігрантаў ёсць у Паўдзённай Амэрыцы, шмат больш іх ёсць у Амэрыцы Паўночнай, асабліва ў Задзіночаных Гаспадарствах. Старша пакаленіе беларускіх эміграцыі ў менаваных краёх блізу на 100 проц. складаеца не з інтэлігэнцыі. У новай беларускай эміграцыі т.зв. неінтэлігэнцыі хіба будзе да 90 проц. І вось усей гэтай вялікай колькасці на-шых братоў і сёстрапаў друк беларускі быў у ладнай меры няпрыступіў. На пірэймы мінаванай патрабе пачаў вы-ходзіць лягасьць у Задзіночаных Гаспадарствах часапіс «Сяўбіт».

Другой загана на нашага друку было то, што не ставала ў нас часапісу, друкаванага лацініцаю. Праўда ў Рыме вы-ходзіці «Зіні» лацініцаю. Але немагчыма для Беларусаў Амэрыкі выдаваць часапіс у Рыме, маючы наўвеце народную масу з усімі яе рознымі мясцовымі патрабо-бамі. І найболей наўгартаны ў газетнай працы як-бы не старайся, яно можа ад-чуць мнóstva актуальных патребаў людзей далейкіх краёў, дарма што яны яму свае й дарагі. Аўтар гэтых радкоў знае гэта па сабе. Жывучы калісі ў Чохаславаччыне, я быў працягты патребамі сваіх беларускага народу, але мог пісаць да беларускіх часапісаў выдаваных у Вільні, толькі на тэмы агульнага ха-рактару.

На колькі-ж патребныя нашай эміграцыі беларускія пірэйдышчыны выданыя лацініцаю відаць із таго, што каля 90 проц. усіх Беларусаў каталикі із ста-рой эміграцыі і блізу ўсё католік-нейн-тэлігенты, паходзячыя із Заходніх Беларусі з новае эміграцыі знаюць толькі лацініцу.

Зусім нармальна, што Беларусам-ка-таліком выдаеца часапіс католіцкі. Маючы наўвеце пырокую грамаду, «Сяўбіт» ёсць часапісам на вузка-касьцельным, але католіцка-грамадскім. Вудуны выдзержаны з глядзішча рэлігійнага, гэты часапіс не прайаўляе рэлігійнага фанатызму і спрыяе ўсім Беларусам бяз розніцы веры. З глядзішча мараль-нага ён сбяра кожнага іншага беларус-кага выданына, маючага наўвеце маральнасці нашых людзей.

Выдзержаны «Сяўбіт» у моцным на-цыянальнім кірунку; ён вырас із ад-раджэнскага беларускага руху, пачата-га «Нашай Нівею» і Нашаніўствам.

Адначасна з менаваным «Сяўбіт» мае наўвеце на толькі паддзяржаныне и развой нацыянальнага жыцця із са-міністэрства культуры ізраільскага кірунку, і з гэтым часопісам наўвеце на-цыянальнім. У часапісе падаюцца рады, высыніцаючыя магчымасці і способы дабыцьця вышыше асьветы, а таксама ўменіння.

Добра, што ў кожным нумары «Сяўбіт» зъмешчается тое-сёне з беларускага систэмы» на чале з СССР.

На складзе ёсць таксама пэўная колькасць экзэмпляраў у свой час рэзэнтаване на бачынах «Б-ны» книгі:

народнага творства, у тым ліку народныя песьні, прытарнаваныя да пары го-ду.

У сцягце нумароў часапісу выясняны спосаб, як можна найлягчай навучыцца чытаць пабеларуску тым, што ўмеець чытаць паангельскую.

Пачынаючы з № 5-га «Сяўбіта», друкуючы ім систэматична гісторыя Беларусі праф. Я. Станкевіча. Яна навукоўска выдзержаная й прыступна выкладзеная.

Ведама, што ў кожным нумары «Сяўбіта» ёсць ведамі з жыцця і дзея-насці беларускага эміграцыі.

Цана «Сяўбіта» — 15 цэнтаў за экзэмп-ляр і 70 на год — нізкая і разлічана на тое, каб яго моглі выпісваць і на-шыя старыя эмігранты, прывыклы да танных часапісаў амэрыканскіх. (Багата ілюстраваны амэрыканскі часапіс на 100 і болей бачынаў прадаюць па 15-20 цэнтаў экзэмпляр).

Другой загана на нашага друку было то, што не ставала ў нас часапісу, друкаванага лацініцаю. Праўда ў Рыме вы-ходзіці «Зіні» лацініцаю. Але немагчыма для Беларусаў Амэрыкі выдаваць часапіс у Рыме, маючы наўвеце народную масу з усімі яе рознымі мясцовымі патрабо-бамі. І найболей наўгартаны ў газетнай працы як-бы не старайся, яно можа ад-чуць мнóstva актуальных патребаў людзей далейкіх краёў, дарма што яны яму свае й дарагі. Аўтар гэтых радкоў знае гэта па сабе. Жывучы калісі ў Чохаславаччыне, я быў працягты патребамі сваіх беларускага народу, але мог пісаць у Вільні, толькі на тэмы агульнага ха-рактару.

Другой загана на нашага друку было то, што не ставала ў нас часапісу, друкаванага лацініцаю. Праўда ў Рыме вы-ходзіці «Зіні» лацініцаю. Але немагчыма для Беларусаў Амэрыкі выдаваць часапіс у Рыме, маючы наўвеце народную масу з усімі яе рознымі мясцовымі патрабо-бамі. І найболей наўгартаны ў газетнай працы як-бы не старайся, яно можа ад-чуць мнóstva актуальных патребаў людзей далейкіх краёў, дарма што яны яму свае й дарагі. Аўтар гэтых радкоў знае гэта па сабе. Жывучы калісі ў Чохаславаччыне, я быў працягты патребамі сваіх беларускага народу, але мог пісаць у Вільні, толькі на тэмы агульнага ха-рактару.

Другой загана на нашага друку было то, што не ставала ў нас часапісу, друкаванага лацініцаю. Праўда ў Рыме вы-ходзіці «Зіні» лацініцаю. Але немагчыма для Беларусаў Амэрыкі выдаваць часапіс у Рыме, маючы наўвеце народную масу з усімі яе рознымі мясцовымі патрабо-бамі. І найболей наўгартаны ў газетнай працы як-бы не старайся, яно можа ад-чуць мнóstva актуальных патребаў людзей далейкіх краёў, дарма што яны яму свае й дарагі. Аўтар гэтых радкоў знае гэта па сабе. Жывучы калісі ў Чохаславаччыне, я быў працягты патребамі сваіх беларускага народу, але мог пісаць у Вільні, толькі на тэмы агульнага ха-рактару.

Другой загана на нашага друку было то, што не ставала ў нас часапісу, друкаванага лацініцаю. Праўда ў Рыме вы-ходзіці «Зіні» лацініцаю. Але немагчыма для Беларусаў Амэрыкі выдаваць часапіс у Рыме, маючы наўвеце народную масу з усімі яе рознымі мясцовымі патрабо-бамі. І найболей наўгартаны ў газетнай працы як-бы не старайся, яно можа ад-чуць мнóstva актуальных патребаў людзей далейкіх краёў, дарма што яны яму свае й дарагі. Аўтар гэтых радкоў знае гэта па сабе. Жывучы калісі ў Чохаславаччыне, я быў працягты патребамі сваіх беларускага народу, але мог пісаць у Вільні, толькі на тэмы агульнага ха-рактару.

Другой загана на нашага друку было то, што не ставала ў нас часапісу, друкаванага лацініцаю. Праўда ў Рыме вы-ходзіці «Зіні» лацініцаю. Але немагчыма для Беларусаў Амэрыкі выдаваць часапіс у Рыме, маючы наўвеце народную масу з усімі яе рознымі мясцовымі патрабо-бамі. І найболей наўгартаны ў газетнай працы як-бы не старайся, яно можа ад-чуць мнóstva актуальных патребаў людзей далейкіх краёў, дарма што яны яму свае й дарагі. Аўтар гэтых радкоў знае гэта па сабе. Жывучы калісі ў Чохаславаччыне, я быў працягты патребамі сваіх беларускага народу, але мог пісаць у Вільні, толькі на тэмы агульнага ха-рактару.

Другой загана на нашага друку было то, што не ставала ў нас часапісу, друкаванага лацініцаю. Праўда ў Рыме вы-ходзіці «Зіні» лацініцаю. Але немагчыма для Беларусаў Амэрыкі выдаваць часапіс у Рыме, маючы наўвеце народную масу з усімі яе рознымі мясцовымі патрабо-бамі. І найболей наўгартаны ў газетнай працы як-бы не старайся, яно можа ад-чуць мнóstva актуальных патребаў людзей далейкіх краёў, дарма што яны яму свае й дарагі. Аўтар гэтых радкоў знае гэто па сабе. Жывучы калісі ў Чохаславаччыне, я быў працягты патребамі сваіх беларускага народу, але мог пісаць у Вільні, толькі на тэмы агульнага ха-рактару.

Другой загана на нашага друку было то, што не ставала ў нас часапісу, друкаванага лацініцаю. Праўда ў Рыме вы-ходзіці «Зіні» лацініцаю. Але немагчыма для Беларусаў Амэрыкі выдаваць часапіс у Рыме, маючы наўвеце народную масу з усімі яе рознымі мясцовымі патрабо-бамі. І найболей наўгартаны ў газетнай працы як-бы не старайся, яно можа ад-чуць мнóstva актуальных патребаў людзей далейкіх краёў, дар